

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 4175/08

בפני: כבוד השופטת א' פרוקצ'יה
כבוד השופט א' רובינשטיין
כבוד השופט ס' גיבוראן

העותרים: 1. _____ מחמוד
2. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה
זלצברגר

נגד

המשיבים: 1. מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית
2. קצין משטרה צבאית ראשי
3. נציב שירות בתי הסוהר
4. המפקח הכללי - משטרת ישראל

עתירה למתן צו Habeas Corpus

בשם העותרים: עו"ד עילם ידין

בשם המשיבים: עו"ד שויקה רועי-אביחי

פסק דין

השופט א' רובינשטיין:

א. ביום 7.5.08 פנתה משפחת העותר 1 לעותר 2 בבקשה לסייע לה לאתרו לאחר שנעצר ביום 5.5.08. לאחר בירור מול הגורמים המתאימים שלא העלה דבר, הוגשה (ביום 11.5.08) העתירה שלפנינו שהוכתרה Habeas Corpus. המשיבים התבקשו להגיב עד למחרת היום, ומאז הוגשו מספר בקשות מוסכמות להארכת מועד. בבקשה להארכת מועד מיום 13.5.08 צוין, כי העותר אותר, והוא צפוי להיות מובא בפני בית משפט שלום בפתח תקוה לצורך הארכת מעצר. נטען כי ככל הנראה הזדהה העותר באמצעות פרטיו של אחר, ומסיבה זו לא אותר בבירור הראשוני. בהחלטה מאותו יום

נקבע, כי בתגובתם "מתבקשים המשיבים, נוכח אי שגרתיות המקרה על פניו, לפרט ככל הניתן את קורות הפרשה".

ב. ביום 20.5.08 הוגשה הודעה מטעם המשיבים, ובה השתלשלות הפרשה. נמסר כי העותר נעצר על ידי כוחות הביטחון בליל 5.5.08 יחד עם שני אחרים, והזדהה בשמו של אחר _____ סלמי (להלן סלמי). בידי המשטרה היה מידע הקושר את סלמי לאירוע פריצה מחודש נובמבר 2007 במושב חגור, והיה תלוי כנגדו צו מעצר (מיום 27.1.08). ביום 6.5.08 הוגש נגד סלמי כתב אישום בבית משפט השלום בפתח תקוה.

ג. במקביל, בעקבות הגשת העתירה, מסר העותר 2 לבא כוח המשיבים את שמותיהם של שני האחרים שנעצרו עם העותר (ומאז שוחררו) - וכך התברר כי העותר הוא האדם המצוי בידי המשטרה ומזדהה בשם סלמי. בירורים נוספים חיזקו השערה זו. טביעות אצבעות שנלקחו מהעותר זוהו כטביעות אצבעות שמסר אותו סלמי - ומכאן השערת המשיבים, כי העותר נעצר בעבר והזדהה בשם סלמי. משנודע למשיבים כי סלמי מובא בפני בית משפט ביום 14.5.08, הוצע לבא כוח העותרים לשלוח נציג לדיון ולוודא כי העצור הוא אכן העותר - וכך נעשה. באותו דיון הורה בית המשפט על מעצרו עד תום ההליכים. נציין כי המידע הקושר את סלמי לאירוע במושב חגור היא, כנמסר, טביעת אצבע - שהתבררה כטביעת אצבעו של העותר, ומכאן כי החשדות נגד סלמי הן בפועל חשדות כלפי העותר.

ד. משאותר העותר הסכימו הצדדים שדין העתירה להימחק - אלא שבא כוח המשיבים ביקש לחייב את העותר 1 (אך לא את העותר 2) בתשלום הוצאות. נטען כי הזדהותו בשמו של אחר גרמה הוצאות וטרחה מרובה לגורמי הביטחון ורשויות המדינה, שעשו מאמצים ניכרים למצוא את העותר. מנגד טוען בא כוח העותרים, כי העותר 1 כלל לא היה מעורב בהגשת העתירה, ובוודאי שלא היה מעוניין בה. עוד נטען למחדל של הרשויות, שעצרו אדם ואף ניהלו נגדו הליך פלילי מבלי לאמת את הזהות שמסר.

ה. אנו נעתרים לבקשה המוסכמת, ומורים על מחיקת העתירה. ראשית, ראוייה מלה טובה לעו"ד שויקה על מאמציו המרובים, כמצופה מעובד ציבור, וגם למי שסייע בידו. אשר לנושא לגופו, כדאי שהגורמים הרלבנטיים יתנו דעתם לאשר ניתן ללמוד ולהפיק מהשתלשלות זו, מהיבטים שונים. למותר לציין כי העובדה שמנוהל הליך פלילי נגד אחד סלמי רק מהטעם שהעותר הזדהה בשמו, כשהוא עצמו אינו קשור כלל לאירוע - יש בה חומרה והיא אומרת דרשני. במקרה שלפנינו, כנטען, הראיות נגד

סלמי (טביעות אצבעותיו) הן בפועל ראיות נגד העותר - אך אין בכך כדי להקהות את הבעייתיות בכך שהעותר נשפט תחת שמו של אחר, ששמו עתיד ר"ל להתנוסס בראש פסק דין שאין לו נגיעה אליו. הוא הדין לגבי החזקת העותר במעצר על סמך צו שהוצא ביום 27.1.08 נגד אחר (סלמי). טענות אלה אינן קשורות ישירות לעתירה שלפנינו. בהתחשב בכך שהעותר הוא שהזדהה בשמו של אחר - די לומר, כי יש לקוות שהלקחים יופקו.

ו. איננו רואים מקום בנסיבות להטלת הוצאות על העותר, שממילא סיכויי גבייתן בודאי לא יהיו גבוהים. ועוד, הדיאלוג בכגון דא בין עמותה העוסקת בזכויות ובין גורמי הממשל, באמצעות מחלקת הבג"צים, הוא - אף בנסיבות כאלה - מאופיה של מדינת חוק, מדינה יהודית ודמוקרטית.

ז. בגדרי האמור נמחקת העתירה.

ניתן היום ט"ז באייר תשס"ח (21.5.08).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט